

Изази Суботом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ за годину ф. 6, за по године ф. 3, за четврт године ф. 1 и 50 новчића.
 За АУСТРО-УГАРСКУ за годину ф. 6, за по год. ф. 3, за четврт године ф. 1 и 50 новчића.
 За СРБИЈУ за годину ф. 7 за друге земље ф. 8.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Претплата шаље се у плаћеним писемима непосредно администрацији «Глас Црногораца» на Цетиње, а може се и картом упутницом на пошту у Котор. Дописи шљу се уредништву. Рукописи се невраћају.

За огласе плаћа се од реда 5 новч. За огласе веће и на дуже вријеме мање.

НЕДЈЕЉНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Цетиње, 12. Августа.

Било је вријеме и то недавно, кад је владала мисао, да се поједине државе могу мијешати у стварма других држава, спречавајући им слободу дјеловања, како у унутрашњем одношајима, тако у спољашњем, и то под изговором, да се сачува «равнотежа» јевропска, а кашње ради «вишијех интереса» опћег мира. Наравно, овако су обично поступали јачи на штету слабијема из својих егостичких побуда. Отуд се разумије и оно питање, што је скоро до јучер висило, да ли ће се која велесила умијешати у источни заплет, да ред у Турској и мир у Јевропи поврати. Како је наука давно осудила ову неправду и одбацила начело интервенције као правило, овом се приликом хтјело на основу паришког трактата интервенирати и то у корист интегритета турског царства; али срећом онај трактат гарантује cjелокупност Турске од сусједних јој велесила, а не од унутрашњег расула, а још мање од мале Црне Горе. При оном збору свјетских силника прецијала се Црна Гора, сигурно несјећајући се улоге Астурија према освајачини пророку вјерних на Пиринејском полуострову. Тако Јевропа усвоји начело неинтервенције, те Србија и Црна Гора данас мирно могу војевати, и ево војују у Босни и Херцеговини и Старој Србији, на прагу Бугарске и Арбаније, и по правилима међународног права интервенција може шљедовати само у случају, да је вапије Хришћанство или хуманитет. Тада би свака хришћанско-просвјетна држава не само овлашћена него и морално обвезана била, да своју вољу у корист вапијућих помоћи и средством рата у дјело приведе. Лијепи примјер овога случаја интервенције билежи историја грчкога ослобођења.

Што се тиче «добријех услуга» и пријатељског заузимања, то је свакој држави слободно, али је од тога прошло вријеме — то су средства, да се уклони опасност рата и нагодба постигне, а не да се један очајнички рат прекине.

По овоме дакле на чисто смо, какве евентуалности могу наступити од стране Јевропе у погледу нашега рата: у случају надмоћна варварства и фанатизма мухамеданског, које се данас подигло из све три чести свијета на нас, да повтори онај човјечни примјер, којијем је под Наварином прије педесет година зауздала то исто варварство и новој Грчкој живот и независност дала и осигурала.

То је једина евентуалност, која је могућа по захтјевима правде и цивилизације, по савјетима науке права међународнога.

Али се по журналистици највише проноси ријеч «медјација», које не може бити, ако је не траже обје странке, у намјери да тијем посредовањем до каквог уговора дођу, за то се и спомиње одма до медјације и «примирје», које би опет мир и status quo на балканском полуострову успоставило.

О томе пак не може бити говора. Зашто су Црна Гора и Србија послале ћеду своју на бојно поље, те срп-

ска вреда крвца обилато лије од Дунава до Јадранског мора ће год непријатељ на мегдан изађе? Зашто Србија и Црна Гора заративши сопствене своје биће на коцку ставише? Да се затре зар у њима клица живота и просвјете српске, те да се обезбједи за навјек на балканском полуострову царовање варварства турскога!

Црна Гора и Србија проникнуте свијешћу свога народносног позива, ком су сврхе по превосходству јевропско-културне, видећи да је српски народ у Турској на рубу коначне пропасти, те да је наступило вријеме сад или већ никада прегнути, да се од те смрти сачува, по закону самообране, јер су оно чести једнога тијела, ког смо ми честице, бацнише се у рат, или да српски народ ускрене цјелокупан у брацком савезу њиховом, или да и њих нестане, али на бојноме пољу, да из кости њиховијех једном осветник ускрене.

Ове зреле и свечане одлуке Црна Гора неће се одрећи до пошљедње капи крви црногорске, а разбуђена свијест и слога браће наше у Србији добри су јамци, да ћемо се ове развијене поносне заставе сви до пошљедњег у брацкој завјери вјерно држати.

Са црногорског бојишта у Арбанији.

Рогамп, 7. Августа.

Бој, који се био 2. о. м. у Кучима, највећи је и најржавији у цијелом досањем ратовању нашем. Он се свршио одлучном побједом нашом, која такођер одваја од других. Јунаштво, које је ту показала наша војска заслужује дивљење, тијем више што је наше војске једва 5000 било, а турске од 15.000 до 20.000. Осим тога Турци бјеху силно ушанчени, у добрим и високим позицијама, а наши су нападали.

Послије оне значајне битке и побјед у Кучима 16. о. м. у којој Турци бјеху сасвим разбивени, и наши им узеше топове, мноштво оружја, џебане и других убојнијех ствари, Турци су се затворили у Подгорицу и непоказиваху се живи. И ако су знали, да је наша војска мала, није су је смјели нападати. Очекивали су нову помоћ, која им је доста непрестано и придолазила. Придошло им је за то вријеме 12 табора низама, 3000 људијех Зебека и Арапа, и 4 табора мисирске војске. Наша војска била је појачана само батаљоном цеклинским под командиром Ђоком Пејовићем и једним батаљоном бјелопавлићким под командиром Јовицом Марковим.

Ваља ми споменути, да је било мањих окршаја између нас и Турака од оне битке до 2. о. м. и да су Турци чинили покушаје, који су одавали озбиљније намјере њихове. Тако су Турци, пошто се предадоше нашој војсци Ораовци и Затрепчани, бојећи се да Црногорци исповуку са собом Малесију, почели дизати па и подигли јаке шанчеве на Динош и Груде.

Војвода Марко Миљанов, који је са својом војском заузео најбоље положаје поврх Цијевне више Селишта, достави главном заповједнику г. Боју, да та ушанчења турска могу јако штетна бити за наше операције, те г. Бојо пошље два тона да руше оне шанчеве. Послије 30 метака Турци побјегну из шанчева и оставе их нашијема.

Међутим, као што рекох, придошла је Турцима јака помоћ и они се ријеше на одлучни корак. Намјера им је била ова: Да са свом силом продру у Куче и исте попале и униште за казну, што су се придружили Црној Гори. Иза тога што им од Куча утече испод сабље да зајме пред собом и да одатле нападну на црногореку војску те потуку и једне и друге. Као Турци добросу мислили, али се преварише у рачуну као Муктар паша у Вучји до.

Да лакше и сигурније пзведу своју намјеру крене турска војска 2. о. м. у саму зору, и пође напријед све полако подижући једнако пред собом и ове шанчеве, а већ је прошлих дана миготе подишла од Подгорице до преко Горнице, Љубовића, Диноша и Груда до Цијевне а највише по какаритској гори тако, да је прелазила из шанца у шанца. Тако су учинили све до Медуна. Онда је и остала војска из Подгорице кренула и као резерва испунила подигнуте шанчеве, а са овом око 300 коња са шаторима крене право у Медуну.

Наша је војска све ово гледала и познала намјеру турску, да хоће да преноћи у својим позицијама па сјутра да напада. И ако је виђела велику силу турску и јака утврђења њихова није ни мало клопула духом, него напротив сваки војник бјеше најжељнији боја. Заповједник Бојо Петровић био је војску тако распоредио да је она пратила непрестано Турке, но ови је немогаху никако вијети, и сигурно су мислили, да наше војске и нема. Кад је турска војска заузела своје положаје, једна од Затријенча и Коћа на југоисточној страни према Медуну, а друга преко Какаритске горе преко Фундине и Звезде, на источној страни према Медуну, заповједник Бојо Петровић распореди своју војску овако: војвода Марко Миљанов и сердар Шкрњо Кусовац са својим батаљонима и 600 прекограничних Куча на Коће и Затријенча, а Ђоко Пејовић са својим цеклинским батаљоном, Јовица Марков са Мартинићима и 300 прекограничних Куча заузели су мјеста од Сјенице до Вољека (главница западно од Медуна). Око три сахата по подне заповједи Бојо Петровић да се нападај одпочне. Батаљон цеклински са Кучима удари најприје на шанчеве турске поврх града Медуна. У исто вријеме ударе и војвода Марко и Сердар Шкрњо са својом војском. Турци из града опазе прву нашу војску и трубама јаве Турци — ма у шанчеве те ови дочекају ватром из пушака и бој се започне. Пушкарање није дуго трајало. Одмах по томе јурише наши с ножевима на шанчеве. Одиор турски био је јаки и дуг. Најпослије морали су Турци побјећи из шанца. На првијех пет шанчева понавља се редом ова упорна, крвава борба. Наши су се голијем рукама хватили за шанчеве и ускакали у њих, а Тур-

ци су се очајнички бранили са пушкама ножевима и са сасвим камењима. Немогаху више пушити пушке, и ако су остале гуше, били су се наши кундачки. Пре 300 пушака нашијех донешено је сломивенијех; и саме цијеви искривљене. Пошто наша војска освоји ових првих пет шанчева, Турци су из других бјежали без обзира. Кад су се Турци дали у бјежање, пошље г. Бојо један батаљон фреске војске, који удари Турцима с бока, те тијем учини још већи неред и већу кашаницу међу Турцима. Тако је наша војска 30 шанчева освојила. Од првијех шанчева па све до Подгорице трајао је најужаснији покољ, наши су узастопце ћерали Турке. Бој је раздвојила сама ноћ. Скоро три сата трајала је ова љута сјеча. Жешћега покоља није било од давњашњих времена у свијема ратовима црногорским. Само посијеменијех Турака остало је на бојишту око 6.000. Број мртвих и рањенима, које су Турци унијели у Подгорицу неможе се знати. Војска Турска тако је била разбивена да се ни сјутридан није могла сакупити. Ону ноћ, кад се бој раздвојио постројили су се избјегли Турци у карама на Какаритској гори и налагали су велике огњеве да остаду војску на њих прикупе. Но ни то није помогло. Сјутра дан нашли су наши војници на бојишту још силу Турака, који су се били од страха скрили у крше, и од њих посјекоше тај дан још 240.

Пљен који је допао нашој војсци у руке огроман је, ма још се право неможе знати колики, јер се још једнако и оружје и друге ствари купе по бојишту. Нарочито је џебане много. Само први дан скупљено је по 1000 фишека и више на сваку турску пушку која је узета, а узето је пушака до сада 3200, све од острагуша, а још много ће их бити; сабаља је узето око триста и по томе се види да је и официра много погинуло. Међу сабљама има врло лијепијех. Досад нијесмо могли дознати које погинуло од виших официра, само се зна за Миралаја Јусуф беја. Даље узела је наша војска више малих и 22 турске велике барјака, зебечких ножева 600, 16 казачки сјекира, које и дрвенијима зову, и мноштво обичнијех, преко 3000 бајонета, 236 коња и више стотина тогара разне убојне спреме.

Наш губитак према броју ове војске велики је, али је опет незнатан, кад се узме у обзир какав је жесток бој био, нарочито прва три сата. Жестину овога боја показује најбоље то, што међу нашијем рањеницима има око 200 који су само од ножева и бајонета рањени и много, које су Турци са шанчева камењима били, као и то, што сам најпријед поменуо, да су наши војници донијели око триста пушака својих изломљенијех и искривљенијех, како су с њима били Турке. Као лавови борили су се наши војници, па и ако су познати са свога јунаштва, оволико прегнућа, јуначке одважности и храбрости није можда ни у једном боју наша војска показала. И кад би једнака сила била човјек би им се морао дивити, а камоли кад помисли, да наших није било ни пуних 5000, а Турака од 15.000 до 20.000 и то добре војске све низама и љутога Зебека, јер је башибозука сасвим мало било, и све са најбољим оружјем. Свега мртвих и рањених имамо до 700. Ми ћемо се повратити на овај бој и изијети мно-

га јунаштва свијету нашем и имена живих и мртвих јунака, да им се хвала и поштовање ода. Овдје напомињем само, да су 7 официра и 4 барјактара наша погинула. Другијех старјешина ни виших ни нижих није погинуло.

Тако се ето свршила ова крвава највећадосада битка. Ова сјајна пobjeда остаће у вјечној успомени, а већ данас имаће својих, за нас добрих, пошљедица. Завршујем кључући радосним срцем: Живео Књаз Никола! Живео наш одважни војсковођа Божо Петровић! Живјела наша војска. Они ће оживјети и остварити и мисао за коју се боримо.

П. п. примјећујем, да Турци овога мјеста нијесу смјели у поље изводити топове, бојећи се, да их неизгубе, као прошлога боја. У турској војсци било је и 4 табора мисирске војске, од које чујемо да још три долазе.

Из главнога стана војводе Петра Вукотића.

Корита, 29. Јула.

Пошто је Муктар паша побјеђен од црногорске војске на Вучјем долу, утекао је са остатком своје војске у Биљећа. По није му се гријало стојати ни ту јер је био преблизо црногорске војске; за то је сутра дан после боја утекао у Требиње. О боју на Вучјем долу и о бјегству Муктаровом ви сте добро извјештени од нашег извјештача из књажевог логора, за то вам о том нећу ни писати.

20. Јула бригада војводе Петра Вукотића по заповједи Његове Свјетлости оставила је Пилатовце у Опутној Рудини и прешла на ријеку Требешницу код Биљећа. До 6 ура по подне била је војска на истој ријеци, и око 6 ура дође заповјед да се војска премести ближе Требињу. То би учињено. У 6 сати крене се бригада напредом која води од Биљећа к Требињу и око 10 сати ноћу дошли смо у Бориловиће близу Љубомира. Ту смо побили. Један сахат од нас стајаше удаљена планина Ђива на којој се свјетлуцаху огњиви. Те ноћи била је ту турска стража од 300 људи. Око три сата по ноћу чуемо пуцање пушака на Ђиву и ми смо мислили да су Турци нас опазили па почели пуцати да нас плаше. Но сјутра дан 21. Јула донесе нам стража радосни глас да је војвода Пеко Павловић послао своје људе који су се побили са турском стражом и да су их прећерали. Тако овога дана на Ђиви била је наша стража.

У Љубомиру налазила се је војска војводе Пека Павловића, сенатора Баја Бошковића и срдара Јола Пилетића који су чекали Муктар пашу на пади која иде од Требиња прево Љубомира. Ни једна ни друга војска није дочекала Турке јер Муктар паша није излазио из Требиња.

21. Јула био је логор на истом мјесту. Ујутру рано послао је војвода Петар јаке страже на сваку страну куда се могло мислити да би могли Турци проћи. Овога дана наша стража која је била на Цару (цут) који води од Биљећа к Требињу ухватила је 5 низама који су одили од Биљећа за Требиње, и довела их је војводи Петру. Војвода Петар одиравао их је на Цетиње, где се и данас налазе. При испиту ови низама казали су, да су утекли једино од глади, јер у Биљећу нема хране за војску.

Близу Требиња налази се село Требијево у ком су већином Хришћани живјели. Турци који су у овом селу живјели били су утекли у Требиње, а Хришћани још су ту били. За то истог дана буде послато једно одјелење Пекове војске те је запалила село Требијево, а чељад, стоку и све што се је могло претурили су к нашој војсци. Сјутра дан послато је исто робље у црногорску границу.

22. Јула био је логор на истом мјесту, а такође и друга војска била је у Љубомиру.

Љубомирско је поље врло дивно и нијето по као што је било у турским рукама, необрађено је и пусто. У Љубомиру су дворони чувенијех бегова Хаџисмајловића. Овђе су најдивније куће што сам их ја видио у Херцеговини. Дворове ове и све куће у Љубомиру понахили су у сташи прошле године. Испод самих дворова Хаџисмајловића извири дивна жива вода од које поток тече низ поље. Изове воде проведене су жице у подруме од кућа и ту направљене бање за купање. Испод кућа је доста приличан шљивњак и по неке дрво другог воћа.

23. Јула отишла је сва војска из Бориловића и Љубомира и дошли смо за дневи до у село Чепелице код требињске ријеке удаљено од Биљећа за 1 сахат. И ово су село усташи прошле године спалили. Даље по ноћи дошли смо до у село Љубушиће, које нам се одма предало. Сјутри дан пријешли смо у село звано Граница, и у село Влаховиће, које смо заузели и доћерали око 2000 комада ситне стоке и око 300 волова.

Истог дана у 4 сата по подне оставили смо село Границу и прешли к Плани. Плана је дивно село у дивном положају на паду која води од Биљећа за Столац. Код Плана су дворони Шоботе Адиджа чувенога криволака хришћанскога. Од Шоботиније дворова на четврт сата налазе се дворони покојнога Рада Бабића чувенога усташког капетана цијеле Опутне Рудине. Он је прошле године погинуо одма више више своје куће Бабића. Ту смо преноћили а сјутри дан послао је војвода Петар Вукотић посланика к Шоботи Адиджу са поруком, или да ће погинути и пропанути са цијелијем имањем или да се преда. Шобота је на тај позив дошао са још два Турчина из Плана и после кратког разговора с војводом Петром одрављен је књазу.

26. Јула до 4 сата по подне били смо на једној води код Шоботове куће а једно одјелење војске под управом војводе Пека отишло је, те је заузело добре позиције око села Плана. Пљачани се јако препану од велике војске и ноћу између 26. и 27. Јула утеку сви из Плана па и Шоботови синови у Биљећу. Шобота се је пак у то вријеме још налазио код књаза.

У јутро рано 27. Јула виђаше се густи дим више Плана и сва Плана бијаше у пламену. Тако исто запалили су после и Шоботове дворове. Кад је чуо Књаз да су Турци утекли из Плана па и Шоботови синови, одушито је Шоботу слободна. Истога дана прешла је наша војска на логор на Криваче Шоботове код једне добре воде. (Криваче Шоботове зове се један велики комад земље од прилике од једно 200 рала. Ова бијаше сва насјана руметним (кукурузом), шеницом, јечмом, просом и т. д.

Отолен је јучер отишао војвода Петар код књаза на Обља планину у Бањање, где је био главни књажеви логор. а јутро зором, оставише и ми Плану и напредом која води од Биљећа преко Корита за Гацко, дошли смо на град корици. На сред паде која води од Биљећа за Корита налази се једна караула, коју су прошле године усташи разрушили. Вечерас пак присије и Свјетли Књаз са Обља и тако се опет сва војска овђе састави.

Преглед новина.

С овим одушевљенијем ријечима београдски «Исток» црта побуде овог рата и говори о садањем положају и задатку нашем:

«Добро треба утврити ову истину: Србија и по средствима и по спреми својој сад тек одпочиње прави рат.

Основна црта српског карактера састоји се у томе, да је Србин у часовима искушења велик. Срећа га развези, омекаша, али нема те невоље која ће га сломоти. Петогодишње ропство само му је нове снаге прибавило. Па и сад Србин видећи нова времена Тамерлана и Цингисхана, видећи, где се на подсмјех Јевропи дивљи Черкеси и Курди шире по нашој отачбини, налаћи и пустошећи, успамтио је гњевом и јарошћу и од једног до другог краја наше лијепе домовине ори се одјек, да се проберају думшани!

Пред непријатеља — који није јудске, него скотске крви и који не војује као што људи у садашњем вјеку војују. Пред непријатеља — који хоће да прегази отачбину наших ђедова, што су се за ово мало слободнице петнајест година крвавили. Пред непријатеља, — који хоће да пали, коље, пустоши и безчасти, све што је српско, и који је давно нашу жуљевина наших отаца обогаћену Србију, изабрао за циљ свога грабежа и пљачке. Пред непријатеља — који у Србији хоће да сможди и уништи Српство!...

Србија није више могла чекати, да се истрјебљује везина браћа, јер ево већ и сад у Бугарској нема више довољно снаге за отпор, штаг ће тек бити за неколико година. Србија је исукала мача и објавила рат трношћу мрцини турској, која је, по пресуди свију поштених људи, неспособна за живот, — ко мисли да је та борба света и племенита, ко мисли да се њоме рјешавају српски и славенски интереси, комисли да се овом борбом остварују начела цивилизације, братства,

једнакости и слободе — амо под српске барјаке!...

А сви, којима је стало до тога, нека буду увјерени, да Србија неће савити те барјаке све доде, докле се не измјени несретна судбина њезине подјармљене браће».

Руски историчар Иловајски у «Рус. Миру» пише: «Догађаји већ су оштро предозначили резултате, до којих садања борба мора довести: сједињење Херцеговине са Црном Гором, Босне и Старе Србије са кнежевнином Србијом и потпуна унутрашња аутономија Бугарске, па ма и у вазалској зависности од Турске. Нити ће нам наш нараштај, ни потомци икад опростити, ако Славени не постигну те резултате. Ми говоримо о томе шта они при јевропској неутралности морају постићи. Ми још никада непосредно не водисмо рата за ослобођење Славена; такав рат био би свети, крсташки рат. Надајмо се да до те крајности неће доћи. Једно је од најуспјешнијих средстава да се рат непредупреди, за показати, да се ми рата непланимо и да смо га готови водити. За Инглешку у нас у одсудном часу наћи ће се ескадра за каперовање на Океану; наћи ће се и сајузника у Азији да продирање експедиционе војске у источну Индију олакша. Што се тиче Аустро-Угарске, она ће, ако распали племенски рат, ризиковати више него свој положај велике силе, ако у случају рата са Русијом ова развије славенску заставу. Но она се наравно не може без помоћи Њемачке ни одважити на рат с Русијом. Али и Њемачка мора се хиљада пута промислити прије него што се са Француском за леђима одважи за рат».

«Норддајче Алг. Цајтунг», орган Бизмарков, приликом саопштења званичног извјештаја о ужасима почињенијем у Бугарској, ког је инглешка влада поднијела парламенту, овако се изразује: «Такве изјаве нијесу само инглешком јавном мњењу признане, него цијеломе континенту. Са особитијем задовољством и Њемачка узимље то на знање, која, и ако је најмање материјално интересирана при источном питању од свијех мјеродавнијех јевропскијех сила, ипак се с њима заједно сматра у тежњи, право и образовање, где постоје, чувати, где су у опасности, бранити њихов круг без престанка ширити. Стога ће јавно мњење у Њемачкој радоснијем одобравањем све мјере предустерити, које ће циљати, да учини крај стању, у ком се, само стотину миља од срединшта цивилизације удаљеном, могло такво злочинство учинети, које најцрњу страну историје деветнајестог вијека испуњује».

Са бојнога поља.

Цетиње, 15. Августа.

У Васојевцима био је жестоки бој на Превији 3. Августа. Турци плавски и гусињски поју с војском к Кучима, како би нашој војсци у пошљедној знаменитој битци удрили са леђа. Војвода Миљан Вуковић добије на вријеме глас о овоме, те 2. о. м. пошље мало војске на двије куле у Сућеку и Превију, која затвори Турке у кулама. Овај глас брзо стиже Усеин-бегу у Плав, који одма пошље глас Али-бегу и Барјам-аги, који бјеху кренули на Куче, те се тако одма поврате, па са пет хиљада војске окрену низ нахију васојевичку к Превији. Војвода Миљан половицу војске разреди око куле на Превији, а половицу је оставио око Берана, да зауставе Турке, ако би кренули из овога града. Бој се одпочне око подне и трајао је до ноћи. Турци много су пострадали. Многи су главни бегови изгинули, као Билко Шеовић, Елмаз Реџагић и други. Турци су товарили на кола мртве и рањене. Наш је губитак незнатан, јер је наша војска у добријем позицијама била. Чујемо да се Турци приправљају, да ударе на Андријевицу, да освете ову своју погибију. Ми ћемо донијети опширан извјештај о овоме боју од нашега дописника из Васојевца.

У Подгорици су Турци послје пошљеднега пораза на Кучима тако устрављени, да се не усуђују више излазити. Од онога боја сваки дан скоро пуцају топови и пушке од Спужа до Подгорице са сви-

јех тврђава турскијех. Тек онаје којега војника црногорскога, одма међу из тог ва. Црногорцима гови овај страх турски, па једно да себе забављају а друго да Турцима троше чебану, примичу се једнако турскијем утврђењима, а како им је заповједник г. Божо Петровић забрањено на празно фишке трошити, то мјесто пуцањем да буне Турке, они само заграју, а турски топови одма загреме са бедема. Тако Турци немају ни дању ни ноћу мира.

У Херцеговини је једна наша стража ухватила на Залому турску пошту, која је из Мостара ишла. У њој је нађено осам приватнијех писама и војничких наредба, извјештаја, и врло важних депеша. У једној депеши од 4 о. м. велики везир јавља гувернеру Али-паши у Мостар, да је примио његов телеграм о турском поразу код Биљећа, тјеша га да је таква судбина и каже да је влада тијем поразом јако потрешена и ожаловљена и да се одма састала у сједницу, да се савјетује, што да се чини. Јавља даље, да ће 40 батаљона редовне војске и 8 батаљона башибозука упасти из Арбаније у Црну Гору а да ову намјеру објави цијелој војсци у Херцеговини и Муктару у Требиње. Напошљедку јавља да је Ђепадин-паша поново собом пут Херцеговине 10 топова. У писму од 2. Авг. Али-паша из Мостара јавља заповједнику гатачком, да се Никшић жали да немају хране, за то да гледа, да одвоји нешто од хране, која је за Гацко и пошље у Никшић. Миралај-Исмајил-ага пише 4. о. м. заповједнику гатачком, да је Мушир Муктар паша још у Требињу, Мустафа-Ђепадин-паша у Стоцу, а да Дервиш-паша са 20,000 и Шефкет са 10 батаљона у Херцеговину долазе. Радићемо да ове депеше у цијелости саопштиме.

Живи покрет на југоисточном бојишту у Србији на ново се показује. Непријатељ почео се опет у већој мери покретати. 8. и 9. ов. м. Турци са великом силом, до 40,000 војника, јуришили су на положаје српске војске међу Нишом и Алексинцом, на Голесници, Суповцу и Тешци, но буду у свијема јуришима снажно одбивени. — Генерал Черњајев, извјештавајући Његову Свјетлост књаза Милана о тецају бојева, хвали храброст, јуначку уздржљивост и добро расположење, које влада међу војницима. Даље потврђује се вијест, коју смо у прошлом броју нашега листа донијели, да је 10. Августа пуковник Хорватовић изгнао Турке из Књажевца и заузео првобитне положаје на Тресбаби. Черњајев, како је примио врховну управу на југоисточном српском војском, концентрирао је снагу војничку и у изгледу је, да ће моћи предузети офанзиву против непријатеља.

Новости.

— Инглешки парламент затворио се послаником Краљичином, у којој се наглашују пријатељски одношаји са садашњима велесилама, и нада да ће се садашње споразумљење и у напријед уздржати. Даље спомиње узјамничке покушаје да се Хришћани у Босни и Херцеговини с Портом нагоде, који нијесу имали никаквог задовољавајућег успјеха, па се Србија и Црна Гора у борбу улегла. Текер се згодна прилика укаже влада неће мањкати, да у споразумљењу са пријатељскијем силама добре услуге к посредовању ратујућих странака понуди, а у исто доба пазње на обвезаност, коју јој југославији налажу, и на дужности, које извиру из обзира хуманитета и политике.

Из Букарешта брзојављају 9. о. м. да је, по вијестима које из Цариграда стигоше, грчки посланик предао турској влади ноту, којом се тражи, да се задовоље захтјевања Крећана, пошто њихово незадовољство јако упливисе на становништво грчке краљевине.

Велико стовариште оружја
Антонa Иг. Кребса

у Бечу

Wien, Wollzeile N.гo 1.

препоручује сваке врсте револвера,
фишке, Веридових карабинки,
пушака, с више метака по најјефтинију
фабричку цијену. (12-4)